

ה"ת 39427/10/22 - אלינה וסילייב נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ה"ת 39427-10-22 וסילייב נ' מדינת ישראל

לפני כבוד השופט איתי הרמלין
המבקשת:

אלינה וסילייב
ע"י עו"ד אלי אביטן

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל
ע"י עו"ד רות שביט ועו"ד איתי פרוסט

החלטה

1. בחודש אוקטובר 2017 הוגשה לבית משפט זה בקשה שזו לשונה:

"בקשה חילוט תיק 184150.17

בתאריך 29.4.2017 הגיעה לבית החולים וולפסון בחולון [שמה של האישה] כאשר היא מחוסרת הכרה מהסיבה שהשתמשה בסמים והובהר שהגיע מכתובת: בן גוריון 77 בת ים כאשר [הגיעו] השוטרים לדירה של חברתה אלינה וסילייב בכתובת הנ"ל, בדירה נמצאו 58,650 ₪ וחומר חשוד כסם שנשלח למעבדה וע"פ חוות דעת אין מדובר בסם. בעלת הדירה אלינה מכחישה שהכסף שייך לה ולא מוכנה למסור למי שייך, מחומר החקירה עולה שבדירה נכח ביום האירוע בחור בשם גיל [שם משפחה] שהנו חבר של בעלת הדירה. ניסיונות להשיג את גיל לא צלחו אך בשיחה עם אמו של גיל הכסף לא שייך לו.

לאור האמור לעיל בית משפט נכבד זה מתבקש לחלט את הכסף בסך 58,650 ₪ לטובת המדינה".

2. ביום 15.10.2017 כתבה שופטת של בית משפט זה על גבי הבקשה שהובאה לעיל החלטה בכתב יד שנאמר בה "כמבוקש לאור המפורט" (בהחלטה מספר מילים נוספות שאותן לא ניתן לפענח).

3. חמש שנים מאוחר יותר, בחודש אוקטובר 2022, הגישה המבקשת, שבדירתה נתפס הכסף שחולט, בקשה לקבל את הכסף חזרה, ובקשה זו הועברה לטיפול. בבקשה פורטו נסיבות המקרה שהביאו למעצרה של המבקשת, וצוין שמעולם לא הוגש נגדה כתב אישום. בבקשה צוין עוד שבחודשים יוני ואוגוסט 2022 פנתה המבקשת ליחידת התביעות המשטרית בתל אביב, ונענתה בחודש ספטמבר על ידי הפרקליטות שהתיק נגנז ושהיא מוזמנת לקבל

חזרה את הכסף. לאחר קבלת תגובה זו מן הפרקליטות פנתה המבקשת למשטרה בבקשה לקבל חזרה את הכסף, אך אז הסתבר לה שהכסף חולט בשנת 2017 בהחלטה שהובאה לעיל. בבקשה מציינת המבקשת שהחלטת בית המשפט התקבלה בלי שהוגש נגדה כתב אישום, מבלי שניתנה לה זכות עמידה (נראה שבמהות הכוונה היא לפגיעה בזכות הטיעון) ומבלי שצורפה לבקשת החילוט ראייה תומכת כלשהי.

4. לבקשה לקבל חזרה את הכסף צורפה תגובתה של הפרקליטות מיום 13.9.2022 שבה נאמר:

"תגובת פמת"א

הכסף נתפס בביתה של החשודה. לאור גניזת התיק, יש להשיב את הכסף לחשודה. על הסנגור לתאם עם היחידה מועד החזרת הכספים".

5. בתגובה לבקשה שהוגשה לבית המשפט כתבה הפרקליטות שתגובתה בחודש ספטמבר ניתנה בלי שידעה על החלטת החילוט, והיא מתנגדת לבקשה להחזיר את הכסף. הפרקליטות הוסיפה שהחלטת החילוט התבססה על כך שבהודעתה במשטרה הכחישה המבקשת שהכסף הוא שלה וטענה שהוא שייך לחברה גיל שנעלם. בתגובה מאוחרת יותר הוסיפה המשיבה שגם בעלותו של גיל ברכוש נשללה על ידי המשטרה.

6. בהמשך לאמור לעיל התקיים בפניי דיון בעל פה והוגשו כתבי טענות נוספים, וכן עיינתי בתיק החקירה הרלוונטי. אף על פי שביקשתי מן הצדדים להתמקד בשאלה אם בית משפט השלום מוסמך לבטל את החלטת החילוט או שיש לפנות בעניין זה בערר לבית המשפט המחוזי, העלו בפניי שני הצדדים טענות רבות ומגוונות בשאלות הסף ולגוף הבקשה. בין היתר טען ב"כ המבקשת שהמשטרה הטעתה את השופטת שדנה בבקשת החילוט שכן הסתירה ממנה שבדו"ח פעולה של השוטר שהגיע לדירת המבקשת נכתב כי המבקשת אמרה שהכסף המדובר הוא "שלנו", ושגם אמו של אותו גיל אמרה לשוטר ששוחח איתה שלפי הידוע לה הכסף שייך למבקשת. ב"כ המבקשת הוסיף וטען שמראש לא הייתה למשטרה עילה לתפיסת הכסף. קל וחומר שלא הייתה למדינה זכות לרכוש בו בעלות. הואיל ומן הנימוקים שאפרט להלן אני סבור שאינני מוסמך לבטל את החלטת החילוט שניתנה בשנת 2017, ושעל המבקשת לפנות בבקשה בעניין זה בערר לבית המשפט המחוזי, לא אתייחס כאן לכל הטענות שהועלו.

7. ב"כ המבקשת ציין שבהחלטה על החילוט לא צוין מכוחו של איזה סעיף היא מתקבלת. הואיל והצדדים לא הצביעו על אפשרות סבירה אחרת נראה שההחלטה התקבלה מכוחו של סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 (פסד"פ). סעיף זה קובע:

34. מסירת התפוס לפי צו

על פי בקשת שוטר שהוסמך לכך על ידי קצין משטרה בדרגת מפקח משנה או בדרגה גבוהה מזו דרך כלל או לענין מסויים (להלן - שוטר מוסמך), או על פי בקשת אדם התובע זכות בחפץ, רשאי בית משפט שלום לצוות כי החפץ ימסר לתובע הזכות או לאדם פלוני, או שינהגו בו אחרת כפי שיוורה בית המשפט - הכל בתנאים שייקבעו בצו.

מבלי שיש בכך משום הבעת דעה על נכונות ההחלטה, נראה שההחלטה התקבלה מכוחה של התיבה הפתוחה: "או שינהגו בו אחרת כפי שיורה בית המשפט" המופיעה בסופו של סעיף זה.

בעקבות טענות שהעלה ב"כ המשיבה יש לציין בהקשר זה שכסף אינו חפץ שאסור להשתמש בו או להחזיקו ומכאן שההחלטה לא ניתנה מכוח סעיף 31 לפסד"פ. כמו כן, לא מדובר בחפץ שהוגש כראיה לבית המשפט, ולכן לא חל סעיף 36 לפסד"פ. הואיל ובתיק זה כלל לא "הוגש משפט", לא חל גם סעיף 37 לפסד"פ. הואיל ואיש לא הורשע בתיק זה, לא מדובר בחילוט מכוח סעיף 39 לפסד"פ. הואיל והמשטרה לא טענה בבקשתה שהיה עליה להחזיר את הכסף לאדם שלא הצליחה לאתרו ואף לא חלפו המועדים האמורים בסעיף, ברור כי ההחלטה לא התקבלה לפי סעיף 42 לפסד"פ.

8. אכן כטענת ב"כ המבקשת אף על פי שהחוק אינו קובע הליך של עיון חוזר בהחלטות לפי סעיף 34, קבעה הפסיקה שבשל אופיין הזמני של ההחלטות המתקבלות לפיו, בית המשפט מוסמך לדון בהן מחדש (ראו למשל בש"פ 5820/16 **לורי שם טוב נ' מדינת ישראל** (25.8.2016)). טענת ב"כ המבקשת שלהחלטות לפי סעיף זה אופי אדמיניסטרטיבי אף היא מהדהדת פסיקה של בית המשפט העליון (ראו בש"פ 2671/01 **שלמה (סולי) סיני נ' ז'אן מילרה** (30.5.2001)). מנגד, כפי שמזכיר ב"כ המשיבה, בהחלטה אחרת קבע בית המשפט העליון כי "סמכויותיו של בית המשפט רחבות ביותר (סעיף 34). הוא רשאי להורות על החזרתם, עם או בלי תנאים, או על המשך ההחזקה בהם. נראה, כי בעיקרון מוסמך הוא להורות על חילוטם או על השמדתם. החילוט או ההשמדה הם אמצעים דרסטיים שבנסיבות המתאימות לא ניתן להימנע מהם. ניתן לתאר מצבים שבהם מדובר בחפץ שנעברה בו עבירה, נתפס על ידי המשטרה ואיש אינו מבקש להחזירו או חפץ מסוכן כשלעצמו או חפץ האסור בהחזקה על פי דין, כגון סמים או חפץ שיש בו כדי לסכן את ביטחון הציבור, את שלומו או את בריאותו" (בש"פ 6686/99 **אליהו עובדיה נ' מדינת ישראל** (22.5.2000)).

9. השאלה אם החלטה של בית משפט השלום מכוחו של סעיף 34 לפסד"פ ניתנת לעיון חוזר תלויה באופייה של ההחלטה. החלטות זמניות באופיין ניתנות לעיון חוזר, ואילו החלטות קבועות באופיין לא ניתן לערוך בהן עיון חוזר אלא רק לתקוף אותן בערר לפי סעיף 38 לחוק. באופן בסיסי ניתן לומר שניתן לערוך עיון חוזר בהחלטות על תפיסת חפץ על ידי המשטרה למשך תקופה מסוימת או על שחרורו של החפץ בתנאים בזמן שמתקיימים הליכי חקירה או משפט הרלוונטיים להכרעה בגורלו של החפץ. לעומת זאת, החלטות הקובעות למי ימסר חפץ שהיה תפוס בידי המשטרה הן החלטות בעלות אופי קבוע וסופי, שלא ניתן לערוך בהן עיון חוזר, והדרך לתקוף אותן היא בהגשת ערר על ההחלטה בלבד. ההחלטה לחלט חפץ שתפסה המשטרה היא החלטה סופית באופייה שלא ניתן לדון בה בעיון חוזר, אלא רק לתקוף אותה בערר.

10. ב"כ המבקש סבור כי בית משפט השלום אינו מוסמך להורות על חילוט מכוחו של סעיף 34 לפסד"פ, ולכן אין לראות בהחלטה משנת 2017 החלטה על חילוט, אלא החלטה על תפיסה בלבד. ואולם, אין ספק כי בית משפט השלום החליט "כמבוקש" בבקשה לחלט את הכסף - כלומר, החליט על חילוט הכסף. כך שלמעשה טענת ב"כ המבקשת היא לטענות של בית המשפט בשאלת סמכותו לפי הסעיף.

11. עוד יש להעיר שאמנם סעיף 40 לפסד"פ עוסק בפנייה של מי "שאינו שותף לעבירה" ו"טוען לבעלות על החפץ שחולט או לזכות בו" לבית משפט שהחליט על צו חילוט בבקשה לבטלו. ואולם, סעיף זה אינו רלוונטי לענייננו שכן ניסוחו ומיקומו בפקודה מלמדים שהוא מתייחס לצו חילוט שניתן במסגרת הליך פלילי בהתאם לסעיף 39 לפסד"פ, שכותרתו היא: "צו חילוט", ולא להחלטה לפי סעיף 34 לפסד"פ.

12. כל טענותיה של המבקשת: היעדר סמכות להורות על חילוט, שלילת זכות הטיעון - או זכות העמידה כפי שנכתב בבקשה, אי בחינת מלוא חומר החקירה, היעדר עילה לתפיסה, היעדר בסיס לחילוט וכו', הן טענות ערעוריות באופיין. זאת, שהרי הטענה אינה שהשתנו הנסיבות מאז ניתנה החלטת החילוט משנת 2017, אלא שההחלטה הייתה שגויה בעת נתינתה. מכאן שמקומן של טענות אלה הוא בערר ולא בבקשה לעיון חוזר, ולכן אני דוחה את הבקשה בשל חוסר סמכות לערוך עיון חוזר בהחלטה משנת 2017 ומבלי להביע עמדה לגוף העניין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי.

המזכירות תשלח החלטה זו לצדדים.

ניתנה היום, 8 בינואר 2023, בהעדר הצדדים.